

شناسایی و رفع چالش بنگاه‌های مشکل‌دار در دولت سیزدهم

رونق تولید از طریق احیای کارگاه‌های راکد ممکن است

تقویت و گسترش توان تولید، رشد شاخص‌های اشتغال، افزایش ظرفیت اقتصادی بخش تولید و احیای ظرفیت‌های معطل مانده کارگاهی، بخشی از مهمترین خروجی توجه به حل چالش‌های کارگاه‌های راکد و بازگرداندن این بخش از توان نهفته به چرخه تولید است.

گزارش

احسان احمدی

روشننگار

پنجم تیرماه «علی‌حسین رعیتی‌فرد» معاون روابط کار وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در ارتباط با کارنامه حمایت دولت از واحدهای تولیدی مشکل‌دار گفت: «در مردادماه سال ۱۴۰۰ تعداد بنگاه‌های مشکل‌دار ۹۹۴ عدد بود و در خردادماه سال ۱۴۰۲ به ۸۰۹ بنگاه مشکل‌دار رسیدیم.»

به گفته رعیتی‌فرد، تلاش دولت بر این است تا این واحدها را به چرخه تولید بازگرداند و در این مسیر گام‌هایی برداشته شده است. در این حوزه در سال ۱۴۰۰ حدود ۱۹۶ هزار و ۹۸۷ کارگرمند حمایت داشتیم که این میزان در سال جاری به ۹۳ هزار و ۶۴۲ نفر رسید.

یک راهبرد کلیدی

به نظر می‌رسد حمایت از اشتغال موجود و کمک به حفظ فرصت‌های اشتغال، یکی از راهبردهای کلیدی دولت سیزدهم است؛ رویه‌ای که بخش‌های مختلف وزارتخانه‌های اصلی از مهمتر از همه وزارت کار از طریق تعامل و تلاش مشترک، سعی در پیشبرد هرچه بیشتر آن دارند.

دوم شهریور ماه، «محمود کریمی‌بیراوند» معاون اشتغال وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی از شناسایی نقاط بحرانی اشتغال کشور خبر داد و در یادداشتی نوشت: «شناسایی صد نقطه بحرانی اشتغال در کشور از مردادماه سال گذشته تاکنون با هدف توسعه اشتغال پایدار در مناطق بحرانی با استفاده شاخص‌های مختلف و بازدیدهای میدانی صورت گرفت تا با حداقل سرمایه‌گذاری حداکثر اشتغال ممکن ایجاد شود.»

بیراوند اضافه کرد: «در یک سال عملکرد دولت سیزدهم از مرداد ماه سال قبل تا ابتدای شهریورماه امسال در راستای رفع موانع تولید، ۶ هزار بنگاه مشکل‌دار و نیمه‌فعال، ۲۷۶ بنگاه با ظرفیت ایجاد اشتغال بالا و ۲۴۱ بنگاه قابل حمایت شناسایی شد.»

شناسایی بنگاه‌های مشکل‌دار و قابل حمایت و ایجاد یک شناسنامه کامل از فضای اشتغال، اولین گام در تهیه نقشه راه حمایت از تولید است. برای حمایت واقعی از تولید باید ابتدا مشخص شود گلوگاه‌های کار کجا هستند، در چه مناطقی گره‌های کور افتاده و تسهیل‌گری‌ها باید در چه مناطقی از نقشه جغرافیای تولید کشور اتفاق افتد.

در این شرایط، عملکرد دولت سیزدهم و هم‌افزایی نهادها و معاونت‌های مختلف در زمینه حمایت از بنگاه‌های تولیدی مشکل‌دار و بازگشت آنها به چرخه تولید را چگونه می‌توان ارزیابی کرد، نظر کارفرمایان کشور در این زمینه چیست و علاوه بر آنچه تا امروز محقق شده، چه توقعات دیگری از دولت و دولتمردان دارند؟

حمایت از واحدهای تولیدی راکد

«اصغر آهنی‌ها» نماینده کارفرمایان در شورای عالی کار در ارتباط با حمایت دولت سیزدهم از واحدهای تولیدی مشکل‌دار و احیای بنگاه‌های تعطیل یا نیمه‌تعطیل به آتی‌نو گفت: «بدون تردید، یکی از سیاست‌های دولت سیزدهم در بخش‌های مختلف از زیر مجموعه‌های وزارت صمت گرفته

گزارش

در شرایطی که بدهی‌های بانکی ناشی از ناتوانی کارگاه‌ها در بازگرداندن تسهیلات دریافتی و البته اقدام قانونی سیستم بانکی جهت وصول این مطالبات از موانع تولید محسوب می‌شود، دولت سیزدهم اقدامات مؤثری در رفع موانع چرخه تولید؛ به‌ویژه در حوزه بانکی انجام داده است.

در طول دهه‌های گذشته، بارها چالش «تعطیلی کارگاه‌های تولیدی» بخش تولید و نیروی کار با مشکل مواجه کرده اما در سال‌های اخیر با حمایت دولت و دیگر دستگاه‌ها نظیر نظام بانکی، تعداد قابل توجهی از کارخانه‌های راکد به مدار تولید بازگشته‌اند. افزایش تسهیلات بانکی در راستای تقویت تولیدو گسترش اشتغال ناشی از فعالیت کارگاه‌های تولیدی در حالی در دستور کار دولت سیزدهم قرار دارد که بر اساس گزارش بانک مرکزی، مجموع تسهیلات پرداختی شبکه



عضو کارفرمایی شورای عالی کار با تأکید بر اینکه دولت سیزدهم در مسیر حمایت از تولید قدم‌های بسیاری برداشته و نمی‌توان تلاش‌های مدیران دولت را نادیده گرفت، اضافه کرد: «با این وجود هنوز در بخش تولید مشکلات بسیار داریم؛ مشکلاتی که باید با دقت کالبدشکافی و ابعاد مختلف آن‌ها شناسایی شود.»

آهنی‌ها در ادامه با اشاره به بخشی از معضلات تولیدکنندگان بیان کرد: «ما در حوزه صادرات با چندین مانع مواجه هستیم. تردیدی نیست که با روان‌سازی مسیر صادرات تولید ملی و گشایش در گره‌های کار، چرخ‌های تولید بیشتر روی غلتک می‌افتد و نرخ رشد ناخالص افزایش می‌یابد.»

نماینده کارفرمایان در شورای عالی کار، یکی از مشکلات اصلی صادرات را «تحوه انتقال ارز به داخل کشور» دانست و تأکید کرد: «در شرایط تحریم بانکی و با وجود چالش در تبادلات مالی ورود و تحویل ارز شاید در شرکت‌های بزرگ با حساب‌های بانکی در خارج از کشور میسر باشد، اما برای شرکت‌های کوچک، انتقال ارز به داخل کشور به سادگی ممکن نیست.»

او تأکید کرد: «برای یک شرکت کوچک که به تازگی در مسیر ترقی افتاده و توانسته محصولات خود را به خارج از کشور صادر کند، بازگشایی حساب ارزی و بازگرداندن ارز صادراتی بی‌شمار کار، از خیر صادرات می‌گذرد و به بازار داخل قناعت می‌کند. چشم‌پوشی تولیدکننده ملی از صادرات به از دست دادن بازارهای جهانی می‌انجامد. از سوی دیگر در این شرایط ارز کافی برای واردات مواد اولیه و دستگاه‌های تولید وجود نخواهد داشت.»

آهنی‌ها در ادامه به لزوم تثبیت قیمت خرید و فروش ارز به عنوان عامل ایجاد امنیت خاطر برای تولیدکنندگان اشاره کرد و افزود: «تولیدکننده با وجود صادرات کالا، ارز را باید با قیمتی به فروش برساند که نهایتاً ۲ یا ۳ درصد با قیمت خریداران تفاوت داشته باشد. با محقق شدن این موضوع، انگیزه برای بازگشت ارز و چرخش آن در اقتصاد بیشتر می‌شود، اما در صورت فاصله قیمت زیاد و رانت خاص برای واردکنندگان، به تولید و تولیدکننده لطمه می‌خورد.»

ضرورت رفع موانع بانکی در مسیر تولید

برخلاف سیاست اشتغال‌زایی دانست و تأکید کرد: «هیچ واحد تولیدی نباید به دلیل بدهی به نظام بانکی تعطیل شود و بانک‌ها بازپرداخت تسهیلات خود را از مسیرهای دیگری

پیگیری کنند»

آخرین آمار تسهیلات بانکی

گزارش‌های بانک مرکزی حاکی است تسهیلات پرداختی با اختصاص بیش از ۸۵ درصد به بخش‌های اقتصادی و تولید، در بهار امسال نسبت به مدت مشابه سال قبل افزایش ۲۵٫۸ درصدی داشته است. براساس این گزارش ۸۵٫۲ درصد تسهیلات اشاره شده به صاحبان کسبو کار و ۱۴٫۸ درصد به مصرف‌کنندگان نهایی (خانوار) تعلق گرفته و سهم تسهیلات پرداختی بهار امسال در قالب سرمایه در گردش بخش‌های اقتصادی معادل ۷۸ درصد کل تسهیلات پرداختی به صاحبان کسبوکار و سهم تسهیلات پرداختی خرید کالای شخصی

کارگر



atiyeno.ir

یادداشت



رشد تولید ملی باتوسعه مشاغل خانگی



رشد فعالیت مشاغل خانگی و کاهش اشتغال غیررسمی؛ به‌ویژه در میان زنان و رشد مشارکت این بخش از نیروی کار را در حوزه تولید ملی فراهم می‌کند. با توجه به سهم ۷۶ درصدی زنان در حوزه اشتغال خانگی و نقش این بخش از فعالیت حوزه کسبوکار در رشد شاخص‌های تولید ملی و اشتغال، این روند تأثیرگذاری مثبتی بر اقتصاد کشور به‌ویژه در ارتباط با اقتصاد تولیدی می‌گذارد.

فعالیت‌های بخش مشاغل خانگی را می‌توان یکی از حوزه‌های کم‌سرمایه‌بر و ایجادکننده اشتغال پایدار دانست؛ بخشی که در یک دهه گذشته از چشم مسئولان وقت نادیده گرفته شد. با این مثال که حتی شغل «قالیبافی» به عنوان یک صنعت دیرینه و تولید ملی ایرانیان، متأثر از این وضعیت در شرایط نامساعدی قرار گرفت. در مدت دو سال اخیر، اما تغییر نگرش و رویکرد دولت به تقویت اقتصاد و تولید ملی با همه ظرفیت‌ها از جمله خلق و گسترش مشاغل ارزان قیمت و خوداشتغالزایی در حوزه مشاغل خانگی، رشد و توسعه این صنعت دیرپا و گسترش اشتغال و تولید از این طریق را ممکن کرد.

بررسی‌ها حاکی است بیش از ۸۵ درصد اشتغال کشور در بنگاه‌های خرد، کوچک و متوسط شکل گرفته که با افزایش فعالیت‌های بخش مشاغل خانگی، ظرفیت بیشتری در راستای گسترش تولید ملی قابل ارائه است. به همین دلیل است که رویکرد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در دو سال گذشته به مشاغل خانگی، شکل حمایتی به خود گرفته و نشانه این رویکرد در ارائه تسهیلات و امکانات به مشاغل خانگی با اولویت زنان سرپرست خانوار و روستاییان قابل مشاهده است. این اقدامات، توسعه و تقویت همزمان اشتغال زنان، اقتصاد تولید و رشد شاخص‌های کسبوکار را به دنبال خواهد داشت.

بنابر داده‌های وزارت کار، ۲۹۰ هزار فرصت شغلی در قالب دولت سیزدهم از طریق حوزه مشاغل خانگی ایجاد شده و پیش‌بینی می‌شود سهم این بخش از مجموع اشتغال کشور از ۱۰ درصد کنونی به ۱۵ درصد برسد. به عبارتی، امسال از ظرفیت خلق یک میلیون شغل برنامهریزی شده، سهم مشاغل خانگی ۱۵۰ هزار مورد است. بررسی‌ها نشان می‌دهد این میزان سهم در سال جاری بیشتری می‌شود، چراکه چاره‌اندیشی برای حل اصلی‌ترین چالش این حوزه در قالب عرضه و فروش محصولات به صورت زنجیره از تولید تا مصرف توسط وزارت کار در دست اقدام است. به طور مثال جذب ۳ هزار میلیارد تومان تسهیلات (مستقل و پشتیبان) در سال گذشته در حوزه مشاغل خانگی و تشکیل ۱۴ تعاونی استانی تأمین نیاز و زنجیره تأمین مشاغل خانگی در سطح کشور از دستاوردهای این حوزه محسوب می‌شود.

تسهیلگری در راستای ارانداندازی کسبوکار در مسیر رونق تولید ملی نیز از دیگر موضوعات تقویت‌کننده بسترهای اقتصاد تولید است که در قالب تسهیل صدور مجوزهای کسبوکار دنبال می‌شود. در این زمینه صدور آئی ۹۵ درصد رشته‌های کسبوکار خانگی قابل اشاره است.

تشکیل ۱۹ تعاونی مشاغل خانگی و برنامهریزی جهت تأسیس اتحادیه کشوری تعاونی‌های تأمین نیاز مشاغل خانگی برای نخستین‌بار در کشور از جمله اقداماتی است که زمینه رشد داده‌های اقتصادی تولید فعالیت‌های اشتغال خانگی را در سال‌های اخیر فراهم کرده است. به گفته مسئولان وزارت کار، امسال رشد ۳۵ درصدی تخصیص اعتبارات مشاغل خانگی در مقایسه با سال گذشته محقق می‌شود. به عبارتی با تحقق رقم ۳ هزار میلیارد تومانی تسهیلات این بخش در سال ۱۴۰۱ باید انتظار اختصاص حدود ۴ هزار میلیارد تومان تسهیلات اشتغال خانگی را در سال ۱۴۰۲ داشت.